

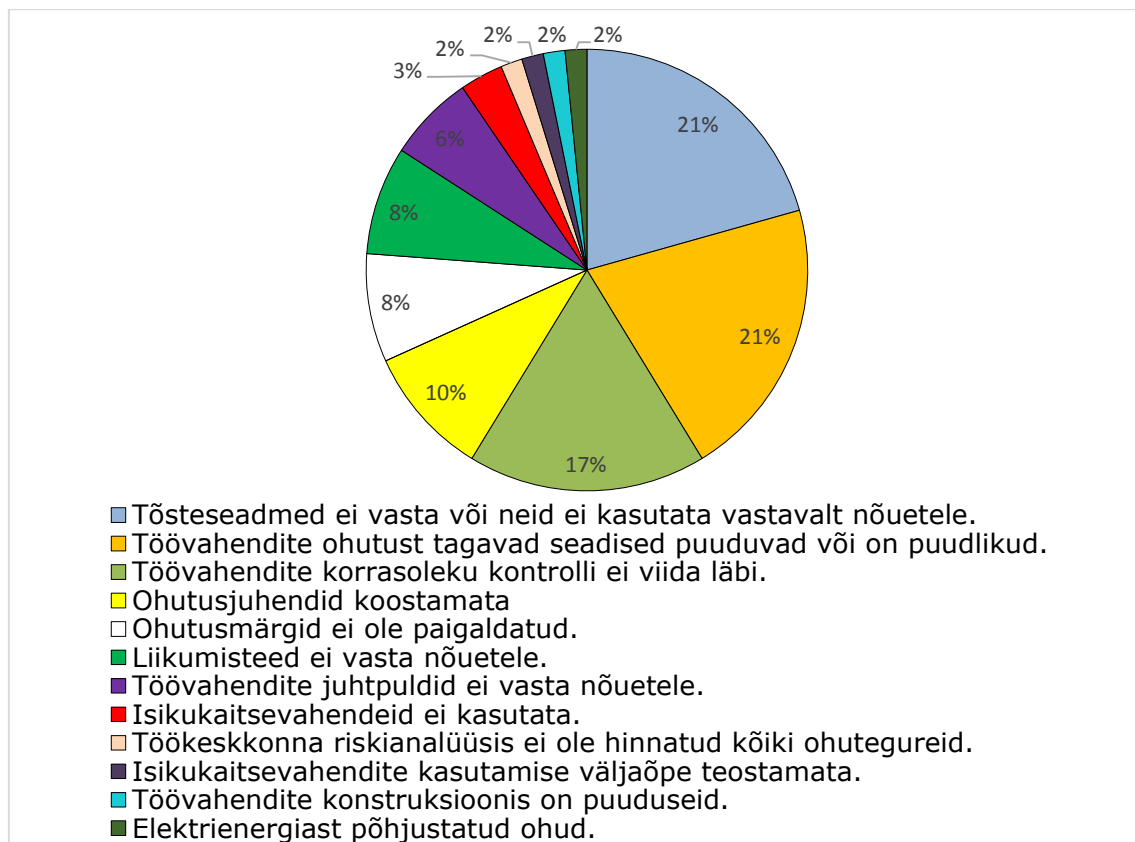
METALLITÖÖSTUSE SIHTKONTROLLI KOKKUVÕTE

31.03.2016

2016.a I kvartalis üle Eesti viisid tööinspektorid läbi sihtkontrolli metallitööstuse ettevõtetes. Seda põhjusel, et metallitööstuses on töötajate tervist mõjutavate ohutegurite hulk suur ning 2015. a hukkus metallitööstuses tööõnnetuse tagajärjel 2 töötajat. Sihtkontrolli eesmärk oli pöörata tööandjate ja töötajate tähelepanu tõstevahendite ja tõstmise abivahendite ohutusele, ennetada ning vähendada nendega seotud tööõnnetusi. Ohuhinnangu põhiselt valiti 281 ettevõtet ning juhuvaliku alusel kontrolliti neist 31.

Sihtkontrolli tulemused

8 ettevõttes rikkumisi ei tuvastatud. 23-s ettevõttes tuvastati 63 rikkumist, mis jagunevad all järgnevalt:

Soovitused ohutu töökeskkonna loomiseks

- Igale tõsteseadmele tuleb koostada oma ohutusjuhend, ja kui kasutada on mitu sama marki, mudelit ja tüüpi tõstevahendit. Kasutusjuhend on aluseks ohutusjuhendi koostamisel. Üldise sisuga ohutusjuhendid võivad tööandjal olla, aga tõsteseadme põhised ohutusjuhendid peavad olema.
- Oluline on pöörata tähelepanu konksudele, sest nende puuduste tõttu juhtub kõige rohkem tööõnnetusi. Kõik konksud peavad olema varustatud lukustiga. Kui lukustit pole, see on eemaldatud, maha viilitud vm moel kahjustatud, siis sellist konksu kasutada ei tohi.
- Regulaarselt tuleb kontrollida, et kõik tropid oleksid terved. Vanu turvavöösid ei tohi kasutada linttroppide asendajana. Kui linttroopil kuskil narmendab, siis juba sellegi puudusega linttropp tuleb utiliseerida.
- Kõik tõstevahendid ja abivahendid peavad olema märgistatud tõstevõime suurusega. Tõstevõimest raskemat lasti tõsta ei tohi. Ilma märgistuseta abivahendit kasutada ei tohi.
- Alad, kus töötajad peavad isikukaitsevahendeid kandma, peavad olema selgelt märgistatud kohustusmärkidega, nt tootmishallis viival uksel, territooriumi väraval jm kohtades. Kui on vaja

kasutada isikukaitsevahendeid, siis tööandja kohustus on isikukaitsevahendid väljastada ja töötajate kohustus, ilma igasuguse vabanduseta, neid kanda.

- Liikumisteed peavad olema siledad, ilma konaruste, aukude või eendusteta. Samuti ei tohi liikumisteedel olla esemeid, mis tekitavad lisaohu liikumisel. Tööterritooriumil alad, kus liiguvad tõsteseadmed ja jalakäijad, peavad olema selgelt ja arusaadavalt märgistatud.
- Tõsteseadmete juhtpuldil nupud peavad olema märgistatud. Kui juhtpuldil on võõrkeelsed kirjed, siis need tuleb tõlkida. Tõlkima ei pea rahvusvaheliste märgiste tähendusi (nt I / O). Alla-üles, parem-vasak märkide puhul peab olema selgelt märgistatud, kuidas peab mobiilset juhtpulti käes hoidma, et juhtnupud töötaksid õigesti. Juhtpult kui ka selle nupud peavad olema terved. Hädaseiskamiseseadise peab olema selgelt eristatav ja tõsteseadme korpusest või juhtpuldist eenduv, et hädaolukorras töövahendi kiiresti peatada saaks.
- Tõstevahendit tuleb kontrollida täpselt selliste ajavahemike järelt nagu see on välja toodud kasutusjuhendis. Kontrollid tuleb fikseerida hooldusraamatus selliselt, et on võimalik tuvastada, millist tõsteseadet, millisel kuupäeval kontrolliti ja millised olid puudused. Kontrolli käigus tuleb fikseerida ka see, et puuduseid ei esinenud. Kontrollimis peab läbi viima vastava väljaõppega töötaja või siis ettevõtte, kes tõsteseadme kontrolli teenust pakub.
- Troppimistõid ja otsuseid troppimisvahendite valikul tohivad teha ainult väljaõppega töötajad.

Tööõnnetus, mida oleks lihtne ära hoida

Teenindusinsener sai vahetult juhilt tööülesandeks jahutusagregaadi maha laadimiseks laevaruumist. Kuna jahutusagregaat paiknes vertikaalses asendis, tuli see enne tõsta horisontaalsesse asendisse. Teenindusinsener andis töökorralduse edasi kahele mehaanikule ja otsustas tõstmisel kasutada kahte linttroppi kokku kandevõimega 4 t. Linttroidid olid uued. Jahutusagregaat kinnitati kahe tropiga, mis ühendati omavahel klambritega ning kinnitati omakorda kraana külge. Enne ülestõstmist kontrolliti troppide kinnitusi ja raskuspunkt. Jahutusagregaati jõuti tõsta ca poolteist meetrit. Taliga tõmbamisel mõlemad tropid rebenesid, jahutusagregaat kukkus tagasi alusele ja nihkus aluselt lähedal seisnud teenindusinseneri jalale.

Teenindusinseneril puudus eriväljaõpe troppimis- ja tõstetööde osas. Küll oli mehaanikutel eriväljaõpe läbitud ning aktsepteerisid tõstetöö teostamiseks teenindusinseneri poolt valitud töövahenditena lint-troppe. Tähelepanuta jäeti jahutusagregaadi teravad servad, millele tropid toetusid. Teravad servad lõikasid linttropi rihmad läbi ja last kukkus alla.

Õnnetus sai võimalikuks, kuna teenindusinsener omamata eriväljaõpet ja kompetentsustunnistust, asus korraldama ja teostama tõstetööd, millega seadis ohtu enda ja teiste töötajate elu ning tervise.

Koostas L. Jüriso